

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องพิธีกรรมและความเชื่อในการขับไล่ของชาวกะเหรี่ยงในอำเภออุ้มผาง จังหวัดตากครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบพิธีกรรมและขั้นตอนของพิธีกรรมการขับไล่และความเชื่อในพิธีกรรมการขับไล่ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลและเอกสารต่างๆ มีวิธีการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. การเก็บข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก หอสมุดคณะมนุษยศาสตร์ สำนักวัฒนธรรมจังหวัดตาก ที่ว่าการอำเภออุ้มผาง จังหวัดตากและค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต การเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้ศึกษาได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากร

ประชากรทั้งหมดของหมู่บ้านยะมะคี หมู่ที่ 7 ตำบลโมโกร อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก มีจำนวน 158 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาเลือกกลุ่มผู้บอกข้อมูลจากผู้เข้าร่วมพิธีและมีคุณสมบัติในการบอกข้อมูลได้ทั้งหมดจำนวน 56 คน จากนั้นผู้ศึกษาได้เลือกไว้ 20 คน โดยเลือกแบบเจาะจงจากผู้ที่ได้เข้าร่วมพิธีกรรมการขับไล่ที่บ้านของนายจอบะแอ ทักษ์สกุลโรจน์ ตลอดระยะเวลา 3 คืน 4 วัน คือในระหว่างวันที่ 19 เดือนกันยายน พ.ศ. 2551 ถึง วันที่ 22 เดือนกันยายน พ.ศ. 2551 ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. นางมะเอเหย่ ธิตยศศักดิ์ อายุ 39 ปี บ้านเลขที่ 47/7 ตำบลโมโกร อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก 63170
2. นางวันเสาร์ วนาศรีธาดา อายุ 25 ปี บ้านเลขที่ 86/7 ตำบลโมโกร อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก 63170
3. นางสาวพิศสมัย วนาศรีธาดา อายุ 22 ปี บ้านเลขที่ 31/7 ตำบลโมโกร อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก 63170

4. นางมีอนิโพ จรรยาแสงชัย อายุ 27 ปี บ้านเลขที่ 27/7 ตำบลโมโกร อำเภอดຸ້ມຝາງ จังหวัดตาก 63170
5. นางมะติเจ พะแก่อ อายุ 28 ปี บ้านเลขที่ 18/7 ตำบลโมโกร อำเภอดຸ້ມຝາງ จังหวัดตาก 63170
6. นายจอบแควะ ก่อเกียรติชลาสัย อายุ 45 ปี บ้านเลขที่ 5/7 ตำบลโมโกร อำเภอดຸ້ມຝາງ จังหวัดตาก 63170
7. นายลอบเปี้ยโน ชาญเขียววิทยา อายุ 40 ปี บ้านเลขที่ 8/7 ตำบลโมโกร อำเภอดຸ້ມຝາງ จังหวัดตาก 63170
8. นายพาล่าแฮ ไม่มีนามสกุล อายุ 44 ปี บ้านเลขที่ 1/ช ตำบลโมโกร อำเภอดຸ້ມຝາງ จังหวัดตาก 63170
9. นายจอบปริเจ กะเจ อายุ 34 ปี บ้านเลขที่ 47/7 ตำบลโมโกร อำเภอดຸ້ມຝາງ จังหวัดตาก 63170
10. นายหังววยเซอ ถัดตามาลัย อายุ 36 ปี บ้านเลขที่ 50/7 ตำบลโมโกร อำเภอดຸ້ມຝາງ จังหวัดตาก 63170
11. นางมะละเว ไม่มีนามสกุล อายุ 37 ปี บ้านเลขที่ 1/ช ตำบลโมโกร อำเภอดຸ້ມຝາງ จังหวัดตาก 63170
12. นายจอบเฮอะ จรรยาแสงชัย อายุ 35 ปี บ้านเลขที่ 27/7 ตำบลโมโกร อำเภอดຸ້ມຝາງ จังหวัดตาก 63170
13. นายพาชุดา อารังศีลธรรม อายุ 56 ปี บ้านเลขที่ 12/7 ตำบลโมโกร อำเภอดຸ້ມຝາງ จังหวัดตาก 63170
14. นายเจาะแลล่อ วนาศรีธาดา อายุ 48 ปี บ้านเลขที่ 31/7 ตำบลโมโกร อำเภอดຸ້ມຝາງ จังหวัดตาก 63170
15. นางลู่เก้ คลองใหญ่ อายุ 43 ปี บ้านเลขที่ 13/7 ตำบลโมโกร อำเภอดຸ້ມຝາງ จังหวัดตาก 63170
16. นายพะเล่อดา ฉัตรชัยสีอนาม อายุ 59 ปี บ้านเลขที่ 40/7 ตำบลโมโกร อำเภอดຸ້ມຝາງ จังหวัดตาก 63170
17. นางหมู่คา วนาศรีธาดา อายุ 48 ปี บ้านเลขที่ 31/7 ตำบลโมโกร อำเภอดຸ້ມຝາງ จังหวัดตาก 63170

18. นายจอบู ศรีจินตามาลัย อายุ 41 ปี บ้านเลขที่ 38/7 ตำบลโมโกร อำเภอลำดวน จังหวัดตาบ 63170

19. นายจอบัว อังคารศรีธรรม อายุ 36 ปี บ้านเลขที่ 54/7 ตำบลโมโกร อำเภอลำดวน จังหวัดตาบ 63170

20. นางมะเหยทุ ทักษิณกุลโรจน์ อายุ 34 ปี บ้านเลขที่ 4/7 ตำบลโมโกร อำเภอลำดวน จังหวัดตาบ 63170

1.3 เครื่องมือที่ใช้

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการ ดังนี้

1. การใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง พิธีกรรมและความเชื่อในการขับไล่ของชาวกะเหรี่ยงในหมู่บ้านยะแมะคี ตำบลโมโกร อำเภอลำดวน จังหวัดตาบ
2. การใช้แบบสังเกตการณ์ เรื่อง พิธีกรรมและความเชื่อในการขับไล่ของชาวกะเหรี่ยงในหมู่บ้านยะแมะคี ตำบลโมโกร อำเภอลำดวน จังหวัดตาบ
3. การบันทึกข้อมูลด้วยเครื่องบันทึกเสียง
4. การบันทึกภาพการประกอบพิธีกรรมด้วยบันทึกภาพ

1.4 ระยะเวลาที่ใช้เก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าศึกษาหาข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับพิธีกรรมการขับไล่ของชาวกะเหรี่ยงที่หมู่บ้านยะแมะคี หมู่ที่ 7 ตำบลโมโกร อำเภอลำดวน จังหวัดตาบ ในระหว่างวันที่ 19 เดือนกันยายน พ.ศ. 2551 ถึงวันที่ 22 เดือนกันยายน พ.ศ. 2551

2. การจัดทำข้อมูล

2.1 การสังเกตการณ์ ผู้ศึกษาเข้าไปสังเกตการณ์ตั้งแต่นั้นเตรียมการประกอบพิธีกรรมจนเสร็จสิ้นพิธีกรรม โดยผู้ศึกษาได้บันทึกข้อมูลลงในแบบสังเกตการณ์ เรื่อง พิธีกรรมและความเชื่อในการขับไล่ของชาวกะเหรี่ยงในหมู่บ้านยะแมะคี ตำบลโมโกร อำเภอลำดวน จังหวัดตาบ ใช้ระยะเวลาในการสังเกตการณ์ 3 คืน 4 วัน คือระหว่างวันที่ 19 เดือนกันยายน พ.ศ. 2551 ถึงวันที่ 22 เดือนกันยายน พ.ศ. 2551

2.2 การสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาสัมภาษณ์ผู้บอกข้อมูลตามหัวข้อที่ได้ตั้งไว้ในแบบสัมภาษณ์ โดยมีผู้ช่วยในการแปลภาษากะเหรี่ยงเป็นภาษาไทยคือ นางสาวพิศมัย วนาศรีธาดา ซึ่งเป็นคนในหมู่บ้านยะแมะคี และผู้ศึกษาเป็นผู้จดบันทึกลงในแบบสัมภาษณ์ เรื่อง พิธีกรรมและ

ความเชื่อในการขับลำนํ้าของชาวกะเหรี่ยงในหมู่บ้านยะมะะคี ตำบลโมโกร อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก พร้อมใช้เครื่องบันทึกเสียงบันทึกขณะการสัมภาษณ์ เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตการณ์มาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียงขณะที่สัมภาษณ์ นอกจากนี้ผู้ศึกษา ยังได้เข้าไปในพื้นที่หลังจากการประกอบพิธีเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่าง

2.3 การบันทึกภาพ ผู้ศึกษานับที่ภาพต่างๆ ขณะที่มีการประกอบพิธีกรรมการขับลำนํ้า และการสัมภาษณ์ผู้บอกข้อมูล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จัดทำเรียบร้อยแล้ว มาวิเคราะห์ตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ แล้วนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 องค์ประกอบของพิธีกรรม

3.1.1 บุคคลที่เข้าร่วมพิธีกรรม

3.1.2 วัตถุและสิ่งของที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรม

3.1.3 สถานที่ที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรม

3.1.4 วันและเวลาในการประกอบพิธีกรรม

3.2 ขั้นตอนการประกอบพิธีกรรมการขับลำนํ้า

3.2.1 ขั้นตอนเตรียมการ

3.2.2 ขั้นตอนปฏิบัติในการประกอบพิธีกรรม

3.3 ลักษณะความเชื่อที่ปรากฏในพิธีกรรม

3.3.1 ความเชื่อของบุคคลที่เข้าร่วมพิธีกรรมการขับลำนํ้า แบ่งออกเป็น

3 ประเภท ดังนี้

3.3.1.1 ความเชื่อเกี่ยวกับผู้ประกอบพิธีกรรมการขับลำนํ้า

3.3.1.2 ความเชื่อเกี่ยวกับผู้ร่วมการขับลำนํ้า

3.3.1.3 ความเชื่อเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมพิธีกรรมการขับลำนํ้า

3.3.2 ความเชื่อเกี่ยวกับวัตถุและสิ่งของที่ใช้ประกอบพิธีกรรม

แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

3.3.2.1 ความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องบูชา

3.3.2.2 ความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องสังเวทหรือเครื่องเซ่นไหว้

- 3.3.2.3 ความเชื่อเกี่ยวกับวัสดุสิ่งของของผู้เสียชีวิตและสิ่งของที่
ต้องใช้ในพิธีกรรม
- 3.3.2.4 ความเชื่อเกี่ยวกับภาชนะที่ใส่เครื่องบูชา เครื่องสังเว
หรือเครื่องเซ่นไหว้
- 3.3.3 ความเชื่อเกี่ยวกับสถานที่ที่ใช้ประกอบพิธีกรรมการขับไล่
3.3.4 ความเชื่อเกี่ยวกับวัน เวลาในการประกอบพิธีกรรมการขับไล่

4. การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

เสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ภาพประกอบเนื้อหา โดยมีการ
นำเสนอเป็นบทๆ ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

ภูมิหลัง

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารเกี่ยวกับจังหวัดตากและอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก

เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับพิธีกรรมและความเชื่อ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การเก็บข้อมูล

การจัดทำข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

บทที่ 4 พิธีกรรมและความเชื่อในการขับไล่ของชาวกะเหรี่ยงบ้านยะมะะคี

ตำบลโมโกร อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก

ประวัติความเป็นมาของพิธีกรรมการขับไล่

องค์ประกอบของพิธีกรรม

ขั้นตอนการประกอบพิธีกรรมการขับไล่

ลักษณะความเชื่อที่ปรากฏในพิธีกรรม

บทที่ 5 สรูปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สรุปผล

อภิปรายผล

ข้อเสนอแนะ

